

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

S[e]c[undu]s intellect[us] etia[m] co[m]plectit[ur] tria me[m]bra.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

De salutatioe angelica F. CXXVII

Prima igitur commendatio est que ad mali exortio, cui dicitur: Ave. sine ve. Petrus dicitur: Ave. inquit angelus) virgo salutifera: que eue maledictio in benedictio; transieris sola esse meruisti sine ve. meruisti quidem: non tua iusticia sed divina gratia ut sola esses sine ve. Et hoc possumus declarare secundum triplicem ternarium.

Primum ternarius, quod primo fuit sine ve pudor; quod sine tactu pudoris inuenta est in saluato; Secundo sine ve laboris; quod fuit sine grauiam grauida

Tertio sine ve doloris; quod fuit sine dolore puerpera. Excepta est igitur ab illo ve maledictiois: quod scribitur Gen. ij. Multiplicabo erunas tuas: in dolore parties filios. Aug. Precisus est i ea illud eue infelicitas; elogium de quo dictum est. In tristitia paries filios: quod ipsa in leticia dominus parturuit. Eua enim lachrymas: maria gaudium in ventrem portauit.

Secundus ternarius seu secundus trinitas. Quia primo fuit sine ve originalis culpa sine iusticia. Cant. iij. Tora pulchra es amica mea et macula non est in te.

Secundo sine ve actualis malicie. Aug. Tu de peccatis agis nullas proilus de maria habere volumus? Tertio sine ve corporalis miserie: que est in incineratioe et putrefactioe. Ps. Non dabis sanctum tuum videre corruptioes. sanctum in quo tuum. i. corpus virginis quod est repletum sanctum tuum. De predicto triplici ve potest intelligi illud Apoc. viij. Uere ve ve habitatio in terra.

Tertius ternarius seu tertia trinitas. quod primo fuit imunitas siue exempta a ve carnal voluptate; quod exclusit per virginitate. Secundo a ve mundane cupiditate: quod exclusit per paupertate. Tertio a ve diabolice uisitate. i. superbie: quod exclusit per humilitate. Fuit igitur exempta a quo celica ab illis quod sunt in modo: de quo dicitur. Jo. ij. Quod est in modo aut est concupiscencia carnis: aut concupiscencia oculorum: aut superbia. Ad id autem habet nomen maria: quod quidem nomen tripliciter habet expositio in triplici lingua. Hebraice ei maria interpretatur stella maris: illuminata aut illuminatrix. Latine autem amara mare. Syriace pro domina. Est et stella maris in peccatoe productione. Fuit illu-

minata in sua sancta conceptione: illuminatio in filij dei incarnatione: et illuminatissima in sua glorificatione. Fuit autem illuminatrix in sua scriptura puerperatoe: quod est vita gloriosa luce deo dicitur secundo: ut carat ecclesia. Fuit amara mare in sui filij passione: quod dolo; ei gladii ipsa atque pertransiuit: ut dicitur Lu. ij. Quia autem facta est in filij dei conceptione quoniam. s. domini matris est effecta: et tanquam rotam mundi domina super omnes creaturas angelorum choros exaltata est in sua gloriosissima assumptione. Patiturque imagine dignitatis: virtutis: atque autoritatis est hoc sanctissimum nomen maria. Frequenter igitur dicitur: Ave maria.

Secunda laus seu commendatio est que ad boni perfectione: cui dicitur: Beata plena. Petr' de alliaco. Quod magis et admiranda dei dignatio dignaque virginis commendatio. Ecce a deo mittitur angelus ad virginem: ab excelso ad humile: a deo ad ancillam: a creatore ad creaturam: cui tamen non ex creature merito: sed ex creatoris dono subit dicitur gratia plena. Hec il. Dicitur. Vere gratia plena quod ceteris per presertim gratia: in maria pro se rotam infudit gratie plenitudo. Hac gratie igitur plenitudine possumus declarare secundum triplicem modum siue intellectum.

Primum intellectus pertinet tria membra: quod dicitur gratia plena propter triplicem plenitudinem. Primo enim est gratia plena in mente per virtutum copiam. Secundo plena in carne per virginitatis precellentiam. Tertio plena in ventre per filij dei pietatem. Proverb. xxxj. Quod filie congregauerunt diuitias: tu supergressa es vniuersas.

Secundus intellectus etiam comprehendit tria membra. Merito ei est gratia plena. Tu quod habuit profunditatem humilitatis: Tu quod habuit puritatem virginitatis: Tu quod habuit soliditatem charitatis. Ad hoc enim quod vas aliud quod sit bene contentum magne plenitudinis tria hec requiruntur: vicia quod sit profundum: purum: et solidum. Unde de beata virgine propter tria predicta mirantur angeli dicentes illis Cant. vj. Que est ista que progreditur quasi aurore surgens: pulchra ut luna: propter virginitatem. Luna ei est corpus frigidum (electa ut sol) propter charitatem (terribilis ut castrorum acies ordinata) propter humilitatem demoiis terribilem. Tertius intellectus etiam tripliciter variat. Recte

RR

Ber. de salutatōe

em dicit: gra plena: qz p ea nob venit ois gra. Primo gra vniuersal redēptōis. Vñ Lu. j. dicit ei angel. Inuenisti gram apud Deū: gram inqz quā tot p diderat mūdus. Iō etiā subiūgit angel. pceptōz redēptōis. Ecce pcpies in vtero z partes filiū et vocabis nomē eius. Iēsum. Scdo gra spūalis reformatiōis: p quā. s. vnusquisqz pctō: recōdialiat dō. Anp. Maria tu pctō: rē toti mōo despectū: mōno affectu āple: cteris: nec deseris eū. Quisqz p te placatus ipz sue grē reformabit. Tertio gratia spūalis pceptōis: vñz ptra diabolical verlutias. Ber. Fluūt z peunt sicut cera a facie ignis demones vbiqz inuenerit crebra nois marie inuocatiōez. Hec ille. Iō pphetice dicitū fuerat de ipa Num. xxiij. Cōsurget virga ex ipa z pteret duces moab. Propter oia pdicta dicit Ber. Nulla gra venit de celo ad terras nisi trāseat p manū marie. Hec ille. Ad hāc gūf virgine matrē nos miser gra z misericōdia indigētes hūilit recurram: vt ei p pōcūno gūtia inueniam: qz ipa est gra plena.

Tertia pmedatio est q ad glōsam associatiōe: cū dicit Dñs requi. Dñs qdez est cū scis angel p gram: cum scis hoibz n̄ solū p gram: sed etiā p nafaz affūptaz vt hō possit dicere: emanuel. i. nō biscū de. s. p nafaz scis: qd dicere nō p̄ angel. sed cū brā virgine singlarit ē dñs nō solū p gram z nature pformationē: s. z p corpālis sube vnitatē. Igit virgo beata dñs tecū. Rōge quidē excellēt. qz ceteris scis cū qbz est spūalit z in corde: qz te: cū est z spūalit in corde z corpāl: in vterre. Petr. de alliacō. Magna valde dulcedo er dulcis multū pōlatio tibi est: qz gratia plena. sed oino pōlatio dulcissima nō solū tibi sed toti hūano gūti: qz dñs tecum. Hec ille. Possūm aū z hāc p̄ticulā: dñs tecū: declarare s̄m triplicem intellectū seu modū triformit variatū. **Primo** itelle: et. Dñs p̄ tecū tanqz cū sua spōsa. Dñs filius tecū: tanqz cū m̄re. Dñs spūscū tecū: tanqz in tēplo suo: qz spūscū supue nit in te: sicut tibi dicit angel. Lu. j. Bern. Dñs tecū: nō tñ dñs fili: quē carne tua iudic: sed z dñs spūscū de qz pcpis: z ipe dñs p̄ qz genuit quē pcpis. Dal inqz tē

cū qz filiū suū facit tuū. Fili: tecū qz ad p̄de dū in te mirabile sacm mirā mō z tibi refērat genitale secretū: z tibi refuat inrogz virginalē signacm. Spūscū tecū: qz cū p̄ez filio tuū scificat vter. Hec Ber. **Scdo** intellect: Dñs tecū: an vter te p̄nūciand o. Esa. viij. Ecce vgo pcpit z scdo dñs tecū: in vtero scificand o. Ps. Scificauit tabernacm suū altissimus. Tertio post vter te scificand o: qz i te vter hū caro factū est z hīcauit in nobis. **Tertio** intellect: Dñs tecū: Primo in mēte: qz gra z vtrūqz plena. Scdo in vterre: qz pcpisti filiū dei. Tertio dñs tecū in p̄ate. qz oia qz volueri impetrabis. In cui: figura. iij. Re. ij. dicit Salomō m̄r loci. Pete m̄r mea: meqz em fas est vt auertam faciē tuaz. Iō dicit Bern. Secūp accessū habes o hō apd deū vbi hēs matrē an filiū z filiū an p̄em. Vñ dicit filio petri: vbera: fili: dicit p̄r lat: z vulnera. Quō tibi poterit esse repulsa vbi tot sunt ebaritatis insignia. Hec ille. Sicut g dicit: iij. Ad eam: cū fiducia ad thronū grē: vt miam psequimur z. Secūp em z cōfident possūm tibi dicere. Vgo scificata impetra nobis gram atqz miam apd tecū scim: em qz pores qm dñs tecū.

Quarta pmedatio est q ad singulā rē sublimatōez: cū dicit. Bndicta tu in mlieribus. i. sup oēs mlieres: ad sublimē gradū pfectiōis ascēdit. Petrus de alliacō. Audi o regina celi tuā pfectionē singlarē: bndicta tu: tu singlarit pfecta: qz singlarit bndicta. Valedictio eue in benedictiōez mutat marie. Impletio m̄ris culpe: in pfectiōez m̄ris grē. Bndicta tuā electiōez specialē in mlieribus: qz tu specialit bndicta: iō spūaliter electa es sup oēs z sup oēs mlieres. Hec ille. **Pore** aū z hēc particula declarari s̄m triplicem intellectum.

Primo intellect: Bndicta tu in mlieribus. i. sup oēs mlieres. Est em aliq mlier fecūda: sed nō virgo: sed nō fecūda. sed nō sola fecūda es et virgo. **Orige**. in omel. **O** magne admiratiōis gra. **O** inenarrabil suauitas. **O** ineffabile magnūqz sacm. **I**psa eadez virgo: ipa z m̄r dñi: ipa dicit gēnti: ipa